

DEN ORTODOKSE TRO

Den ortodokse kirke opfatter sig selv som den kirke, der har bevaret kristendommens oprindelige lære og form, som er grundlagt af Kristus selv. Vi kalder også kirken "apostolsk", fordi Kristi apostle gav den en fast ordning. I Den Ortodokse Kirke er apostlenes mundtlige og skriftlige undervisning blevet bevaret frem til vore dage – og vil blive bevaret til alle tider.

Kristus udvalgte selv apostlene. Apostlene udvalgte og indviede ved håndspålæggelse Kirkens ledere, som skulle hjælpe dem og fortsætte apostlenes gerning. Disse kalder vi biskopper. Biskopperne indsatte nye biskopper, og sådan er den apostolske ledelse via håndspålæggelsen blevet bevaret i Kirken som en ubrudt kæde tilbage til Kristus.

Ortodokse kirker er de kirker, der hører til Østkirken, og som har accepteret de syv økumeniske koncilier fra Nikæa år 325 til Nikæa år 787. Kirkesplittelsen i 1054 delte kirken i den katolske vestromerske og den ortodokse østromerske kirke. Striden handlede blandt andet om, at patriarkerne fra Konstantinopel, Alexandria, Antioka og Jerusalem ikke ville underlægge sig Rom. Paven argumenterede for, at pavestolen er grundlagt af apostelen Peter, mens de fire patriarker meddelte, at det var deres kirke også. Ud over de fire patriarkater udgøres den ortodokse kirke også af selvstændige nationalkirker - det bedst kende er den græske og den russiske. Den russiske kirke har egen patriark og er den største i verden.

Den rumænske ortodokse kirke hører under den græske ortodokse kirke.

Tro og praksis

1. Ordet "ortodoks", der stammer fra græsk og betyder ikke kun "den rette tro", men også "den rette lovprisning". At tro og at lovprise er nemlig nøje forbundet i den ortodokse lære. Gudstjenesten er en hjørnesteen. Det handler om indlevelse i det guddommelige. Denne indlevelse finder først og fremmest sted i den hellige nadver.

I ortodoks tro er Helligånden til stede under nadveren. Denne guddommelige tilstedeværelse er og vil altid være et mysterium. Det er derfor, at tilføjelsen af "fra Sønnen" er uacceptabel i ortodoks lære. Dermed underordnes Helligånden nemlig Sønnen og mister derved sin guddommelighed.

Vigtigheden af indlevelse afspejler sig også i kirkerummet. Ortodokse kirker er berømte for deres ikoner. Ikonerne er imidlertid ikke til pynt, men er til for at øge indlevelsen i den guddommelige tilstedeværelse. Ikonerne skal derfor være blevet til i bøn.

Ortodokse kirker forbindes også med brugen af røgelse. Røgelsen symboliserer Helligåndens velsignelse. Her gælder igen, at det handler om indlevelse i det guddommelige.

2. Sandheden, som er åbenbaret os af Gud selv, bliver bevaret og formidlet gennem den hellige Tradition og den hellige Skrift.

I den hellige Tradition bevares dét, som fromme mænd og kvinder har fået fra Gud og givet videre til Kirken i tale og levned.

I den hellige Skrift bevares de Guds ord, som er nedskrevet af de hellige apostle og profeter under Helligåndens vejledning.

Den hellige Tradition er ældre end den hellige Skrift. Vi kan sige det sådan, at Skriften udgør en del af Traditionen.

3. Enklest og bedst lærer vi os den sande, kristne tro i Trosbekendelsen. Den er udformet af de hellige Fædre på de første af de almindelige eller økumeniske kirkemøder. Det er kun i Den Ortodokse Kirke, Trosbekendelsen er bevaret uforandret i sin rene form.

4. I Trosbekendelsen (eller Trossymbolet) siger vi, at vi tror på Gud, som er én af væsen, men tre Personer: Gud, Faderen; Gud, Sønnen; og Gud, Helligånden. Derfor kaldes Gud også: Den hellige Treenighed. Vi bekender os også som medlemmer af den apostolske Kirke, som vi forenes med ved dåben.

Til sidst bekender vi, at målet for det jordiske liv er det evige liv i Guds Rige, hvor vi kommer hen efter de dødes opstandelse og den yderste dom.

5. Den almægtige Gud er vor himmelske Fader, Han er Skaberen af alting, alt det synlige og usynlige.

Den usynlige verden omfatter englene, som Gud først skabte. Engle er åndevæsener, Guds sendebud, som har indflydelse på enkelte mennesker og på hele befolkningsgrupper ifølge Guds hellige vilje.

Hvert menneske har en skytsengel, som beskytter og hjælper og indgyder gode tanker.

Alle engle blev skabt gode. Men nogle af dem brugte deres frie vilje til hovmodigt at rejse sig imod Guds vilje. Derfor faldt de dybt og blev onde. Disse onde engle søger bestandigt at lokke mennesker til sig og bort fra Gud.

Efter den usynlige verden skabte Gud den synlige verden og mennesket i Sit eget billede, altså med fri vilje. Og selv om mennesket faldt for den ondes fristelser, forkastede Gud ikke mennesket, men ville hjælpe det på fode igen.

6. Derfor sendte Gud Sin enbårne Søn, vor Herre Jesus Kristus.

Han blev ved Helligånden født af Jomfru Maria.

Kristus gav os Sit Evangelium, det glade budskab om frelsen og om Guds Rige.

Han ofrede sig frivilligt på korset for at forsonne mennesket med Gud.

Han opstod fra de døde, besejrede djævelen og døden, og gav også os del i opstandelsen fra døde.

Han fór op til himmelen og åbnede atter Himmerigets port, som på grund af synden havde været lukket for os.

7. På pinsedagen sendte Kristus Helligånden

Helligånden blev sendt til disciplene. Han forener os med Kristus på samme måde, som man poder en gren på et træ.

Grenen suger livskraft fra træet og begynder at leve samme liv som træet. På tilsvarende måde får det menneske, som er forenet med Kristus, sin livskraft fra Ham og begynder at leve Hans evige liv.

Historie og udbredelse

Frem til kirkens splittelse i 1054 var der 5 kirkelige overhoveder. Foruden paven i Rom var det de fire patriarker i Konstantinopel, Antiokia, Jerusalem og Alexandria. Patriarken i Konstantinopels indflydelse blev øget med årene. I første omgang da Konstantin den Store (272-337) gjorde Konstantinopel til Romerrigets hovedstad i 330. Og senere da de tre øvrige patriarkater kom under arabisk herredømme fra og med det 7. århundrede.

I 1043 lukker patriarken i Konstantinopel (nu Istanbul) Michael Cerularius de latinske kirker i byen, fordi de på linje med paven i Rom havde tilføjet ordet filioque (fra Sønnen) i trosbekendelsen. Bekendelse kom dermed til at lyde: "Helligånden udgår fra Faderen og fra Sønnen", og altså ikke kun fra Faderen.

I april 1054 sender pave Leo IX (988-1054) i Rom kardinal Humbert til Konstantinopel med krav om, at patriarken må underkaste sig paven. Midt under forhandlingerne dør pave Leo IX, og patriarken erklærer derfor kardinalens mandat for ugyldigt.

Den 16. juli 1054 tager kardinal Humbert imidlertid sagen i egen hånd og nedlægger en bandbulle, der ekskommunikerer patriarken af kirken. Patriarken svarer igen med at ekskommunikere kardinalen. De smider altså hinanden ud af den samme kirke, hvorved kirken er endeligt splittet i to.

I 1453 var det blevet Konstantinopels tur til at stå for fald, da Osmannerne erobrede byen, der nu hedder Istanbul. Patriarken af Konstantinopel er den dag i dag stadig bosat i Istanbul, men der er ikke mange ortodokse tilbage. I år 2000 var der kun cirka 2000 ortodokse tilbage i Istanbul.

I 1589 fik Moskva sin egen patriark og dermed selvstændighed i forhold til patriarken af Konstantinopel. I dag er den russisk ortodokse kirke klart den største af de ortodokse kirker med mere end 100 millioner medlemmer.

Det er i det hele taget i Østeuropa, at den ortodokse tro er mest udbredt. I Rumænien er der i dag godt 20 millioner ortodokse, mens der er ca. 7 millioner ortodokse i både Serbien og Bulgarien. I Grækenland blev den ortodokse kirke gjort til statskirke i 1833 og har i dag godt og vel 10 millioner medlemmer.

I Vesten er det USA, der topper med ca. 5 millioner ortodokse. Det skyldes, at der allerede i slutningen af 1700-tallet kom russiske ortodokse missionærer til USA.

I 1865 blev prinsesse Dagmar af Danmark (1847-1928) gift med den senere russiske tsar Alexander III (1845-1894) og konverterede til den ortodokse tro. Det var hovedsageligt for russiske midler, at Alexander Nevskij Kirken på Bredgade i København blev opført i perioden 1881-83.

Flertallet af ortodokse i Danmark i dag er flygtninge, der er kommet fra Rumænien, Serbien og Makedonien. Menighederne er oprettet i henholdsvis 1979, 1984 og 1991.

I 2002 oprettedes en ortodoks menighed i Lyngby under patriarkatet i Konstantinopel, der afholder gudstjenester på dansk.

Organisation

Organisationen har siden splittelsen i 1054 været en af de vigtigste forskelle på Den katolske kirke og Den ortodokse kirke. Nadverfællesskab med Den katolske kirke er umuligt at forestille sig for Den ortodokse Kirke, så længe paven insisterer på at have højere myndighed end patriarkerne.

Der er på verdensplan ni selvstændige ortodokse patriarkater. De er i princippet ligestillede og har nadverfællesskab. Patriarkaterne er: Konstantinopel, Antiokia, Jerusalem, Alexandria, Rusland (Moskva), Rumænien, Serbien, Bulgarien og Georgien.

DE HELLIGE MYSTERIER

Mysterierne eller sakramenterne har Jesus Kristus selv givet os. Der regnes normalt med syv, og det er dem, der formidler Guds frelse til os:

1. I dåben renses mennesket for synden, fødes til nyt, åndeligt liv og bliver kristen.
2. Ved myrnsalvelsen får den døbte fra Helligånden styrke til at stå imod fristelserne og leve det nye liv i Kirkens fællesskab.
3. Ved Herrens hellige nadver får den kristne del i Kristi Legeme og Blod, forenes sjæleligt og legemligt med Ham og får dermed del i det evige liv.
4. Ved bodens eller skriftemålets mysterium får det menneske, som med oprigtig anger bekender sine synder, gennem skriftefaderen tilgivelse af Kristus selv.
5. Ved præsteordinationen får den mand, som er udvalgt af Helligånden, gennem biskoppens håndspålæggelse fuldmagt til at forrette de hellige mysterier og lede menigheden.

6. I ægteskabets mysterium vies mand og kvinde af Kristus selv til fælles liv efter Guds bud.

7. Ved syge-salvelsen får den, der er syg, styrke fra Gud og kan blive helbredt på ånd og legeme.

8. Frelsen formidles gennem de hellige mysterier. Og disse forvaltes af Kirken. Derfor må dén, som vil frelses fra synden og mørket, tilhøre Kristi Kirke.

Kirken er én, fordi den har en eneste grundvold og et eneste hoved, Jesus Kristus. De enkelte medlemmer af Kirken forenes ved kærligheden. Kirken er hellig, fordi den er Kristi hellige legeme, hvori Helligånden bor. Kirken er almindelig, fordi den strækker sig ud over hele verden.

De, som er gået bort fra det jordiske liv, hører ikke dermed op med at være medlemmer af Kirken. De er blot flyttet fra Kirkens synlige, jordiske del til dens usynlige, himmelske del.

9. Ethvert medlem af Kirken, som ønsker at få del i det evige liv må Følge efter Kristus. Kristi efterfølgelse betyder at have fast tro på Ham som vor Frelser og at følge Hans eksempel, aldrig at tøve med at gøre Hans vilje, at forsage sig selv og utrætteligt kæmpe mod de onde tilbøjeligheder og bestandigt forbedre sig. Intet af dette er muligt uden Guds nåde.

Af kærlighed til os lod Kristus sig frivilligt korsfæste. Dét er Hans store kærlighedsgerning. Derfor bør vi vise vor kærlighed til Ham og vor vilje til at følge Hans bud ved at handle i kærlighed mod vore medmennesker. Vi skal da ikke undlade at ofre dét, som er os selv til behag, vore egne ønsker, og i yderste fald endog vort eget liv. Heller ikke dette kan finde sted, uden at vi får hjælp og styrke fra Kristus selv.

Gennem bønnen står vi i stadig forbindelse med Kristus. I bønnen lovpriser vi Guds fuldkommenhed, takker Ham for Hans store godhed og beder Ham om hjælp med vore åndelige og legemlige behov.

Uden bøn kan vi ikke lære Gud at Kende!

Til den indre bøn hører den ydre bøn, for Gud har skabt os med både sjæl og legeme. Derfor beder vi ikke blot med tanken, men benytter samtidigt både ord, bevægelser og handlinger. Korsets tegn er de kristnes hellige tegn. Når vi gør korsets tegn, mindes vi Den Korsfæstede og giver udtryk for vor vilje til at overgive os til Ham. Også bøjninger hører med til bønnen. Nogle gange bøjer vi kun nakken, andre gange hele overkroppen, og endnu andre gange bøjer vi os helt til jorden.

10. Der er mennesker, som har ofret hele deres liv til at følge efter Kristus. En del af disse har Gud udvalgt som Kirkens hellige. Den fremmeste blandt disse er selvfølgelig Jesu moder, vor alhellige Gudsmoder, Jomfru Maria. Blandt de hellige finder vi også profeterne, apostlene, kirkefædrene, martyrerne, bekenderne, helbrederne og mange eremitter og munke, som har trukket sig tilbage til klostrene eller til ødemarken for helt at kunne vie sig til bønnen og kampen mod det onde.

De helliges forbønner er stærke, allerede mens de lever på jorden; men når de efter døden farer op til himlen, får de endnu mere styrke. Derfor ærer og hylder vi dem og beder dem om forbønner og hjælp i vore egne bønner.

Den nåde, som Gud har ladet de hellige få del i, angår hele mennesket, både sjæl og legeme. Derfor er også deres jordiske levninger eller relikvier hellige.

Vi ærer også billeder af Kristus, Gudsmoder, engle og de hellige. De kaldes ikoner, og vi har dem i vore hjem som tegn på, at vi altid tager imod de hellige budbringere, Gud sender os. Når vi beder, stiller vi os foran ikonerne. De er synlige billeder af Guds usynlige nåde og af Guds vedvarende, usynlige nærvær. Derfor er ikonerne hellige.

11. Vi beder også for de døde. Bønnen for de døde forener os med dem, vi elsker her på jorden. Kærligheden dør aldrig. Bønnen for de døde forener os med dem, ligesom bønnen til englene og til de hellige forener den jordiske del af Kirken med den himmelske.

I Kristi lys og kærlighed forenes alt og alle til én stor enhed - til Kristus selv, Hans hellige Kirke.

efter Tito Colliander

(finsk teolog og skønlitterær forfatter 1904 - 1989)

fra: Ortodoks Bønnebok, Oslo 2002

GENNEMGANG AF DEN ORTODOKSE KIRKES FORSTÅELSE AF DÅBSSAKRAMENTET

Dåbens mysterium eller sakramente er for alle kristne, uafhængig af deres konfession, begyndelsen på det kristne liv og indtager sammen med den hellige nadver i alle Kristne samfund en særlig stilling. Dåben og den hellige nadver er "sine qua non" for kristne, og således naturligvis også i den Ortodokse Kirke.

Dåbens mysterium hænger hænger teologisk set nøje sammen med Påsken, med Kristi korsfæstelse, nedfarelse til Helvede og opstandelsen på tredjedagen. I selve ordet Påske, som stammer fra det hebraiske verbum Pasach, som betyder "overgang" ligger meningen om overgangen fra Døden til Livet, som Paulus siger, "Stå op fra de døde og Kristus vil Lyse for dig". Det som vi hører Påskemat i Påskens troparion: "Kristus er opstanden fra de døde, og har ved døden trådt Døden under føde, og til dem i gravene skænket liv", fremgår også af opstandelsesikonen, hvor Kristus tager Adam og Eva ved hånden og så at sige hiver dem op af dødsriget. Kristus har sønderbrudt Dødens eller Satans magt og ved dåben for vi del i denne begravelse og opstandelse med Kristus, og i denne begravelse bliver den synd der kom ind i verden ved Adam og Eva begravet og vi opstår med Kristus til Guds Rige og en genskabelse af den Guds billedlighed der var menneskets før faldet. Det er med andre ord den gamle Adam, dvs. synden der begravnes og man genopstår med nye Adam, Kristus. Men det er ikke kun en genskabelse af forholdet mellem Gud og Mennesket, men også mellem menneskene imellem og mennesket og den øvrige skabning. I den Ortodokse Kirke er den nemlig i højere grad end i andre konfessioner fokus på de kosmologiske konsekvenser af faldet, hvor mennesket, som kronen på Guds skaberværk, faldt og derved spredte faldet sig til hele skabningen. Mere om det senere i forbindelse med Indvielsen af Vandet til Dåben.

Den Hl. Johs. Chrysostomos skriver at der er tre fødsler for mennesket, nemlig fødslen ifølge kødet, der i sig bærer kødets svaghed, dåbens fødsel, eller måske snarere genfødsel og endelig Genopstandelsen fødsel, hvor vi skal genopstå til den kommende evigheds liv, som der skrives i Trosbekendelsen.

Dåbens fødsel eller mysterium er ligesom Nadveren indstiftet af Herren selv. Jeg vil derfor prøve at gennemgå nogen af de teologiske elementerne i festen for Kristi dåb i Jordan, i den Ortodokse Kirke kaldet Theophanifesten, efter de græske ord for Gud: Theos og Phainein: "at vise sig, eller gøre synlig":

I Kristi dåb i Jordan floden manifesterede den Treenige Gud sig. Festens troparion siger: "Da Du blev døbt i Jordan, Herre, åbenbarede tilbedelsen af Treenigheden, for Faderens røst bar vidnesbyrd om dig, da Han kaldte dig sin elskede Søn. Og Ånden kom til syne i form af en due og bekræftede Ordenes sandhed. Du har vist Dig for Os, Kristus vor Gud, og oplyser verden. Ære være Dig".

Som i Påsken er der her tale om en "stedfortrædende handling". Det er den menneskelige natur som Kristus tog på sig i inkarnationen der dåbes. Jeg citerer her fra forfesten til Theofanifesten: "Nådige Frelser, du tog Adams nøgenhed på dig som en Herlighedens Klædning." Det var altså menneskeheden selv der døbt i Jordan, da Kristus, den inkarnerede Guds Søn, modtog Guds Ånd. Da han blev døbt for os, blev vi døbt i Ham.

Kristus blev ikke selv helliget af vandet i Jordanfloden, men helligede selv vandet ved Helligånden. Det som jeg tidligere nævnte med de kosmologiske konsekvenser af faldet bliver her klart. Vandet er symbolet på hele skabelsen, den "ursuppe" som var grundlaget i skabelsen, da Guds Ånd jog over vandene. Her taler vi naturligvis ikke om anfægtelse af "creatio ex nihilo", men udelukkende symbolsk Da Helligånden i skabelsesberetningen svævede over vandene og udaf mørket skabte lys, på samme måde svævede Helligånden i form af en due, ligeledes over Jordans vande, og gjorde igen vandet til et skabelsens element.

Her kommer det holistiske, ikke i new-age forståelsen af ordet, eller adualistiske, af det græske ord, holos, dvs. hel, der altid har præget den Ortodokse Kirke frem. Mennesket er et uadskilleligt hele og som sådan er vi også i Kirken. Der er en væsensmæssig eller ontologisk sammenhæng mellem Kirken, dvs. os, og Kristus, i hvem, som Paulus skriver, "hele guddomsfylden bor i kød og blod". Derfor er dåben er både Pneumatisk og Somatisk., dvs. åndelig og legemlig. Som Johs. Chrysostomos skrive, så "er dåben tofoldig, i form af Ånd og vand, ligesom vi er skabt tofoldigt, nemlig af sjæl og legeme".

Udover Theophani, er denne fest også kendt som Lysets fest, som det fremgår af sidste strofe af Troparionen. Igen citerer jeg fra en af festens tekster "Frelseren kommer for at skænke Guddommeligt Lys til dem i mørket". Som Paulus skriver skal vi alle bliver som lysets børn. Her ser vi også det element af adoption der er så vigtigt for den ortodokse forståelse af Dåben. I dåben bliver som børn igen, vi bliver født på ny, men denne gang som Guds Børn, som Jesus siger selv i Matt. Evange: At hvis ikke vender om og bliver som børn, kommer vi ikke ind i Himmeriget".

Et sidste element jeg vil nævne, som værende specifik for den Ortodokse Kirke er dens kateketiske tradition. Det er gennem denne "traditio", latin for overbringelse, at man for del i det der i den Ortodokse Kirke kaldes for den hl. Tradition. Denne tid som katekumen kunne i ældre tider vare flere år, hvor man gradvist blev indviet i Kirkens mysterier, kulminerede i ens dåb Påskent, forberedt af den store fastes 40 dages faste og meditation. Irinæus skriver at, "det er gennem dåben at Kirken har modtaget sanhedens regel, for at bevare den uforandret". Denne forståelse af den indre sammenhæng mellem dåben og hele den katolske og apostolske tro, grunder sig på Kristi egen befaling om "at døbe i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn og lære dem hans befalinger". Om det skriver den hl. Athanasius, at "hele mysteriets fylde ligger i dåben, thi den gives i Faderens og Sønnens Og Helligåndens Navn, og alle troens dele ligger forankret i den" At traditionen er hellig betyder at den er givet af Gud, at den er sand, at den giver det rette doxa eller lovprisning og at den er uforanderlig, men ikke statisk, eller død. Ordet Ortodoksi giver et godt fingerpej om hvad der menes med den Hl. Tradition. Ordet er tofoldigt og betyder på den ene sin ret lovprisning og på den anden ret lære, med to begreber, som i øvrigt helt fremmede for Ortodoksien, kam man sige at hos "os" er lex credendi og lex orandi én og samme ting. Traditionen som er overbragt igennem dåben fra apostlene giver nøglen til den rettet tro og lovprisning af Gud. Traditionen er ikke hellig i kraft af sig selv, men er hellige på samme måde som konciliernes, der jo også er en del af traditionen, beslutninger er hellige og sande fordi de er stadfæstet af Helligånden.

GENNEMGANG AF SELVE DÅBSSAKRAMENTET

Dåben starter med at personen der ønsker dåben, af præsten, bliver afklædt og står vendt mod øst. Dette betegner starten på den omvendelse eller overgang. Pasach eller Påske, som katekumenen har forberedt sig på. Symbolsk afklæder præsten katekumenen den gamle Adam klæder ham nøgen ligesom Kristus var nøgen på Korset og han er dermed klar til at modtage den nye Adam i Dåben.

At vende sig mod øst har intet at gøre med geografi, men er et symbolsk udtryk for at vende sig mod Gud og derved blive oplyst. Her citerer jeg fra den hl. Johannes af Damaskus som omtaler netop dette i "de fide orthodoxa". Citatet berører her flere aspekter af den Ortodokse Kirkes forståelse af Dåben, som jeg har berørt ovenfor. Den tofoldige lovprisning af Gud og det tofoldige element i sakramentet, ikke kun i Dåben, men også i den Hl. Nadver, og til sidst den hl. Tradition.

Det vi skal lægge mærke til er i hvor høj grad tingene er sammen hængene i den Ortodokse Kirke. Der er ingen uoverensstemmelse mellem. Form og indhold, mellem. Sjæl og legeme eller mellem traditionen og skriften, eller ingen skolastiske spidsfindigheder, men Oldkirkens forståelse af sakramenterne som mysterier, og dermed hævet over enhver forsøg på at måtte rationalisere dem.

Dåbskandidaten udtrykker gennem præstens bøn ønsket om at måtte blive indskrevet i Livets bog, eller sagt med andre ord, Kirken. Bønnen er "adresseret" til Gud Faderen, som i Jesus Kristus, ved Helligånden, gør os til sine børn eller adopterer os; et element der gå igen igennem hele dåbsritualet. Helligånden skaber eller rettere sagt genskaber det koinonia, eller fælleskab med Gud der er blevet tabt. Helligånden er fællesskabets ånd, der ligesom ved Pinsen, knytter individer sammen til Kirke. Som Epiphanius, der var Patriark af Konstantinopel, siger : "så er det gennem Helligånden at forholdet til Gud, indstiftet af Kristus, gradvist uddybes og inderliggøres indefor medlemskabet af Kirken, i dens tilbedelse af den Hellige Treenighed".

Den næst følger tre forsagelser af Djævelen. Kandidaten vender sig mod vest, som antitype til det vi snakkede om ovenfor , nemlig øst, som frelsens symbolske ophav. Det synlige mørke er symbolet på det åndelige. Igen bliver talt direkte. Her skal jeg ikke komme ind på Theodicé problemet, eller spørgsmålet om det ondes oprindelse, men kun sige så meget at i den Ortodokse kirke er det onde ikke kun et abstrakt begreb, eller kun et privativum eller et fravær af det Gode. Dét onde

stammer fra den onde og som kristne er vi, som der siges i denne bøn, kaldede til at være, Kristi nyindskrevne krigere, i kampen mod det onde. I dåben bliver vi, som Tertullian skriver, "genoprettet til Guds billede, med genoprettede til Guds lighed bliver vi kun ved at kæmpe mod det onde og leve efter Guds bud". Paulus siger at vi er døbt til Kristus og også døbt til hans død, og er døde for verden og denne verdens fyrste, eller som den Hl. Gregor af Nyssa lidt mere populært siger, "så er synden en død krop, spiddet på Dåbens lanse."

Derefter ånder præsten tre gange på dåbskandidaten. Præstens værdighed har intet med præstens fremtoning eller person at gøre, men med han embede. Præsten er en engel, på græsk angelos, der betyder budbringer, som forkynner Kristi rige og det evige liv. Derfor er der intet "magisk", ved præstens handlinger, hverken i denne sammenhæng eller andre, f. eks. syndsforladelsen, for så vidt som de kun forkynner det der i virkeligheden udvirkes af Gud.

De urene ånder som vi i evangelierne læser om, har her deres modstykke i en ren Ånd eller ånde, som naturligvis er samme ord. Tekstmæssigt ledsages dette af en bøn til Gud om at han må fordrive alle disse urene ånder og gøre kandidaten til et "medlem af Kirken, et indviet bæg og et Lysets barn".

Herefter tilspørger præsten dåbskandidaten om han har forsoget djævelen og om han har forenet sig med Kristus og om han tror på ham som Konge og Gud. Dette giver mening når man ser på den efterfølgende del af Dåben, nemlig trosbekendelsen. I trosbekendelsen knytter man sig personligt an, jf. brugen af 1. Pers. Ental i symbolet, til hele Kirken. Kirkens tro og ens egen tro er et og det samme og at tro på Kristus som konge betyder at man tror på Kristus som værende Konge eller Herre ikke kun for Kirken, men også for en selv. Kirken er ikke et fritsvævende begreb som kan skilles fra dens medlemmer, men kirken er dens medlemmer. Medlemmer i og med at vi, Kirken, er lemmerne på Kristi legeme, som det siges i Rom. Brevet. Mødet i Nikæa, hvor trossymbolet blev besluttet, havde en pinsemæssig karakter, eller som Hl. Gregor af Nazians siger så var de 318 forsamlede i Nikæa forenet af Helligånden. Trosbekendelsen står som et bolværk, der er stadfæstet af Helligånden, imod enhver vildfarelse eller afvigelse fra Kirkens tro på en Treenig gud, hvis navn vi bliver døbt i. I trosbekendelsen for man overgivet, jf. det jeg sagde om traditio ovenfor, den nøgle, der er der er givet apostlene af Kristus selv til læsning af de Hellige Skrifter, som et udtryk for den Treenige Guds økonomi, eller værk.

Således står man forberedt, efter at have forsoget djævelen og bekendt sit ønske om at forene sig Kristus, til at modtage selve dåben.

Præsten beder nu stille en bøn for sig selv om at måtte blive kendt værdig til at, ved at erkende sin syndighed, måtte forstå det hellige mysterie. Den følgende del af dåben har sammen rækkefølge af liturgiske elementer som det andet store mysterium, nemlig den Hl. Nadver. Først taksigelsen, eller doxologien, hvor vi takker Gud for den store nåde han har vist. Dernæst anamnesis, eller ihukommelsen, som genkalder sig frelseshistorien, og dermed bekræfter Guds handlen i verden og til sidst epiklesis, eller indvielsen af elementerne, hvad enten det er brød og vin i nadveren eller vand i dåben. Den indre sammenhæng der nadver og dåb som her bliver klar er vigtig både for forståelsen af dåben og nadveren. Dåben er forudsætningen af nadveren og nadveren er fuldendelsen af dåben. Tertullian skriver at "vi bliver kaldede ved vandet, men udvalgte ved blodet", dvs. at hvor vi i dåben bliver et lem på Kristis legeme, får vi ved den Hellige Nadver den nødvendige åndelige ernæring for at kunne vokse i vort forhold til Kristus. Nadveren findes kun i Kirken og kan ikke løses fra denne og medlemskab af Kirken fås kun ved Dåben. Den Hl. Simeon den Nye Teolog skriver "når vi er blevet døbt ved Helligånden og det inkarnerede Ord har gjort os til et lysets tabernakel, ved deltagelsen i hans Hellige Legeme og Blod, da skal vi se hans herlighed, den samme Herlighed som Faderens enbårne." Igen vil jeg gøre opmærksom på det dobbelte aspekt af Mysterierne. Nadver, såvel som Dåb er til hele mennesket helligelse, både sjæl og legeme og er ikke kun en sjælelig eller åndelig forteelse.

Hernæst følger den store litani, som så at sige opsummerer elementerne fra den theofanifesten. Der bedes om at vandet må blive helliget ved Helligånden, må blive en kilde til renselse, om at vi må blive oplyst ved Helligåndens nedstigning, om at blive et lysets børn og ikke mindst hvad vi kan kalde det Påskemæssige aspekt af af dåben, nemlig at måtte deltage i Kristi død og opstandelse.

Før selve epiklesen, hvor præsten, jf. det græske ord *epikleo*, at påkalde, påkalder Helligånden om at indvie vandet, siger han en bøn der genkalder sig hele skabelsesberetningen og inkarnationen eller Guds økonomi. På denne måde sættes det frelsende mysterium, som dåbskandidaten står over for i relief i forhold til kosmiske aspekt af både skabelsen og genskabelsen i Dåben.

Præsten tegner nu kors et tegn tre gange i vandet, og beder om at alle onde magter må blive knust under korsets billede. Kristi kors er, som der synges i festen for Korsets ophøjelse, "alle Kristnes håb, vor sejr i krig, verdens faste grundvold,

de syges læge og de dødes opstandelse". Når man tegner korset over noget, eller over sig selv tager vi derved del i Kristi frelsende lidelse, som er udtrykt ved Korset. Ligesom vi blev gjort fri ved Korset for syndens og dødens forbandelse og blev genoprettet til vor sande natur, bliver også skabningen, her vandet genoprettet, ved uddrivelsen af det onde ved Korsets magt, til sin sande natur.

Herefter kommer salvelsen med Glædens olie, som har sit navn fra salmernes bog. Jeg vil komme nærmere ind på oliens symbolik i forbindelse med det efter dåben følgende Salvesesmysterie, og her begrænse mig til to ting træder klart ved læsningen af de ledsagende bønner og selve salvelsen. Først mindes vi ved historien om duen der ved syndfloden vendte tilbage til Noahs ark med oliebladet, om hvordan Gud Helligånden, i form af en due, bringer bud om Gud nåde. Selve salvelsen forklarer, ved præstens bønner og handling, sig selv. Dåbskandidaten salves på bryst, skuldre, ører, hænder og fødder, med andre ord hele legemet og igennem salvelsen gør derved opmærksom på at dåben er til hele legemets helligelse.

Dåbskandidaten bliver dernæst døbt ved tre fulde neddybninger i vandet i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. De tre neddybninger minder os om Kristi tre dage i graven før hans opstandelse. Vandet tjener for os, som den Hl. Kyril skriver, "som både en grav og en moder"; vores fødsel som barn af den nye Adam går hånd i hånd med begravelsen af den gamle. Ikke symbolsk eller som type, men sandt, eftersom dåbens mysterium, udvirkes af Gud. Som Paulus skriver i Kor. Brev: "Døden er opslugt og besejret. Død, hvor er din sejr? Død, hvor er din brod". Vores fysiske død består, men vores åndelige død, døden for Gud, er opslugt og besejret. Kristus sejr over døden og med ham os i dåben, betyder ikke en omstyrning af skabningen, eller en omstødelse af naturens love, men en genoprettelse til deres rette formål og forhold til Gud.

Herefter klædes den nu oplyste i hvide klæder. De bibelske referencer er mange. Man kan nævne Ps. 51: "Vask mig fuldstændig ren for synd..., vask mig hvidere end sne". Kristi lignelse om Kongesønnens bryllup osv., men navnlig i Kristi forklarelse finder den vi baggrunden til iklædningen. Kristus på Taborbjerg lod for disciplene sin guddommelighed skinne igennem og fremstod som indstifteren af den nye pagt med mennesket, ligesom Moses havde modtaget pagtens tavler på bjerget. Ved i dåben at tage del i Kristi død og opstandelse indtræder vi på ny i pagt med Gud og på ny skinner hans herlighed i os og vi er i derved blevet oplyste. Som det siges i den Ortodokse Kirkes fest til Kristi forklarelse: "Du, Kristus, som med usynlige hænder skabt mennesket, har nu vist mennesket i sin oprindelige skønhed" og et andet sted "Frelseren, Kristus, Lyset der på Tabor strålede klarere en solen, har oplyst os".

Efter dåben og iklædningen i hvidt følger nu salvelsesmysteriet. Salvelsen er i den Ortodokse Kirke et separat sakramente, som dog ikke kan løses fra dåben, dvs. dåben er ikke fuldendt uden salvelsen med den indviede olie, også kaldet Helligåndens segl. Det er i salvesesmysteriet at vi rettelig kan kaldes kristne, og bliver en del af det der i 1. Pet. Brev og efterfølgende i den Ortodokse Kirke kaldes det kongelige præsteskab, eller som der står i Johs. Åbenbaring: "Ham som elsker os og har løst os fra vore synder med sit blod og har gjort os til et kongeligt folk og præster for Gud". Vi genoprettes til den Kongeværdighed som var menneskets før faldet i skabningen, i og med at vi får del i Guds kongerige Vi for del i præsteskabet, ved som der står i Hebr. Brevet at have del i Kristus, der er både ypperstepræst, dvs. den ofrer og offeret selv. Både det hebraiske ord Messias eller Masjiakh, og den græske pendant Khristos, betyder salvet og i vores salvelse bliver vi også derved "kristusser" eller kristne. I salvelsen forsejler Helligånden de pagt vi i dåben har indgået med Gud, og vi får derved del i det Paulus kalder Helligåndens gaver eller karismata. Populært kan man sige at hvor vi i dåben tager del i Påsken, tager vi i salvelsen del i Pinsen, og bliver derved endegyldigt tilknyttet Guds hellige Kirke.

SKRIFTEMÅLET

Skriftemålet er et af den Ortodokse Kirkes Sakramenter/Mysterier. Normalt siger vi, at der er 7 sakramenter: dåben, myrrhasalvelse, eucharistien, skriftemålet, embedsordinationerne og ægteskabet, med dåb og nadver som de mest betydningsfulde, hvis nu man skal indsætte sakramenterne i et vist hierarki. Bestræbelsen på at begrænse sakramenterne til et bestemt antal, sker først i det 17. årh. under indflydelse fra Vesten. I Østkirken skelnes der i virkeligheden ikke så skarpt mellem disse 7 og de andre sakramentale handlinger som fx den store vandindvielse og kirkeindvielser: Hele Kirkens virke består i en helliggørelse af skabelsen.

Skriftemålets opståen og historiske udvikling

Begreber som omvendelse og syndsforladelse stammer fra Evangeliet: "Og Han sagde til dem: Således står der skrevet: Kristus skal lide og opstå fra de døde på den tredje dag, og i Hans navn skal der prædikes omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag. I skal begynde i Jerusalem, og I skal være vidner om alt dette" (Luk 24,46-47). Disciplene skal være "vidner", men ikke kun vidner, for Kristus tildeler også disciplene magten til at forlade synder, idet Han siger til dem:

"Som Faderen har udsendt mig, sender jeg også jer." Da Han havde sagt det, blæste Han ånde i dem og sagde: "Modtag Helligånden! Forlader I nogen deres synder, er de dem forladt, nægter I at forlade nogen deres synder, er de ikke forladt." (Joh 20,21-23). Og i Mat 18,18 står der "Hvad I binder på jorden, skal være bundet i himlen, og hvad I løser på jorden, skal være løst i himlen" Denne såkaldte Nøglemagt gav disciplene videre til biskopperne, som allerede fra det 4. årh. i Konstantinopel uddelegerede den til præsterne. Indimellem har også lægfolk fået/haft mulighed for ikke blot at være åndelige vejledere, men også for at give syndsforladelse, det gjaldt fx kvindelige og mandlige klosterforstandere. Men denne praksis ophører helt i det 12. årh.

Det er kristenforfølgelserne i det 3. århundrede og flere kristnes "frafald", eller afsværgelse af deres tro, der får det til at stå klart, at man kan synde, selv om man er døbt, og at der er brug for skriftemål og syndsforladelse for at komme tilbage til Kirken.

Skriftemålet og boden var i flere århundreder et offentligt anliggende såvel i Konstantinopel som andre steder, ud fra den opfattelse, at enhver synd, vi begår, ikke blot er en synd begået imod Gud, men også imod vores næste og hele det kristne fællesskab. Det personlige og hemmelige skriftemål dukker først op i det 4. årh., tilskyndet af Johannes Chrysostomos og især som følge af påvirkningen fra klostrene, hvor munkene hemmeligt bekendte deres synder til abbeden.

De Økumeniske Konciler har ikke på noget tidspunkt givet regler for skriftemålets praksis.

Men Trullo-koncilet i 692 fastslår angående præstens part i sagen: "Dem, der har modtaget magten fra Gud til at binde og løse, skal handle som lægen, der opmærksomt forsøger at finde netop det lægemiddel, som er nødvendigt for at helbrede den enkeltes synd". Det vil sige, at præsten ikke skal optræde som dommer over den angrende, men snarere som en læge, der skal hjælpe den troende til at genfinde sin åndelige sundhed.

Oprindeligt findes der således heller ingen regler for, hvor ofte man skal skrifte, det overlades til den enkeltes skøn. Men fra det 17. årh. i Rusland bliver det pålagt de troende at gå til skrifte og efterfølgende til nadver 4 gange om året, svarende til årets 4 fasteperioder, et krav der snart blev reduceret til ét årligt skriftemål efterfulgt af nadver. I det 18. årh. var skriftemålet blevet så gennemreguleret, at man fik bøder for ikke at opfylde minimumskraverne.

Hvad selve syndsforladelsens ordlyd angår, må det bemærkes, at der er en lille eller måske snarere stor forskel på græsk og slaviske praksis. I den græske version holder præsten sig til 3. person: "Må Gud tilgive dig alle dine synder osv."

I den slaviske version slår præsten over i 1. person, idet han siger: "Må vor Herre og Gud, Jesus Kristus, ved Hans nåde og gavmildhed, i Sin kærlighed til menneskene, tilgive dig mit barn N, alle dine overtrædelser. Og jeg, en uværdig præst, gennem den magt Han har givet mig, tilgiver dig og sætter dig fri fra alle dine synder. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen."

Den slaviske version blev indført i det 18. årh. under indflydelse fra Vesten.

Skriftemålet er først og sidst et sakramente, dvs. det har en dobbelt karakter, ligesom de andre sakramenter og hele Kirken, af både noget ydre og indre, noget synligt og usynligt, det er en kombination af et ydre synligt tegn og en indre åndelig nåde. Men derudover implicerer skriftemålet naturligvis også diverse medmenneskelige og psykologiske aspekter.

Skriftemålet kaldes også "Den anden Dåb" eller "Dåbens fornyelse" i erkendelse af, at vi, selv som døbte og syndsforladte, alligevel synde, og kun i Kirken har mulighed for en stadig sakramental gentagelse og fornyelse af syndsforladelsen.

Til sidst beder man om tilgivelse og syndsforladelse, hvorefter man knæler med bøjet hoved. Præsten beder om, at Herren må tilgive os alle vore synder og genforene os med Sin Hellige Kirke, han dækker ens hoved med Epitrahlion

som tegn på, at han, præsten, gennem Guds nåde, har magten til at tilgive synder i Jesu Kristi navn, så giver han velsignelsen og udsiger syndsforladelsen over den troende.

Ritualet for Ægteskabets Sakramente

a) TROLOVELSEN.

Efter den hellige Liturgis Slutning, medens Præsten be-finder sig i Alterrummet, stiller Brudeparret sig uden for Døren til Kirkeskibet, Bruden ved Brudgommens venstre Side Paa det hellige Alterbords højre Side ligger deres to Ringe nær ved hinanden, den ene af Guld og den anden af Sølv, den sidste til venstre for den første. Præsten træder ud af Alterrummet, går hen til Brudefolkene, gør tre Gange Korsets Tegn over deres Hoveder, giver dem tændte Voxlys i Hænderne, fører dem ind i Kirken og rører korsformigt imod dem.

Diakonen: Velsign, Herre!

Præsten: Lovprise være vor Gud evindeliges: nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Lader os i Fred bede til Herren!

Choret: Herre ! forbarm Dig !

Diakonen: Om Fred ovenfra og om vore Sjæles Frelse lader os bede til Herren.

Choret: Herre! forbarm Dig! (Dette gentages af Choret efter ethvert af de følgende Vers).

Diakonen: Om Fred for den hele Verden, om Guds hellige Kirkers Vel og om alles Enhed (i Troen) lader os bede til Herren.

For dette hellige Gudshus og for dem, som i Tro, Andagt og Guds frygt betræder det, lader os bede til Herren.

For den hellige styrende Synode og for vor Metropolit (resp. Erkebiskop, Biskop) N. N., for det ærværdige Præsteskab, for Diakonalet i Christo, for den hele Clerus og for Folket lader os bede til Herren.

For Gudsljeneren N. N. og Gudstjenerinden N. N., som nu troloves med hinanden, og for deres Frelse lader os bede til Herren.

Om al der må skænkes dem Børn til Slægtens Forplantelse og om alt til deres Velfærd tjenende, som de beder om, lader os bede til Herren.

Om at der til dem maa nedsendes en fuldkommen fredelig Kærlighed og Bistand lader os bede til Herren.

Om at de maa bevares i Endrægtighed og i fast Troskab lader os bede til Herren.

Om at de maa velsignes med et dadelfrit Levnet lader os bede til Herren.

Om at Herren, vor Gud, må skænke dem et ærbar Ægteskab og en ubesmittede Ægteseng lader os bede til Herren.

Om at vi maa fries fra al Trængsel, Vrede og Nød lader os bede til Herren.

Beskærm os, o Gud, frels os, forbarm Dig over os og beskyt os ved Din Nåde!

Lader os, ihukommende vor helligste, reneste, højlovede og herlige Herskerinde, Guds Moder og den bestandig jomfruelige Maria, samt alle Hellige, befale os selv og hverandre og alt vort Liv til Christus, vor Gud.

Choret: Til dig, o Herre'

Præsten: Thi Dig, Faderen og Sønnen og den Helligaand, tilkommer al Pris, Ære og Tilbedelse nu og allid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten beder med høj Røst:

O Du evige Gud! Du, som har bragt det adskilte til Enhed og ladet Kærlighedens Baand blive uopløselig! Du, som har velsignet Isaak og Rebekka og lade dem blive Din Forjættelses Arvinger! velsign Du, o Gud, ogsaa selv disse Dine Tjenere N. N. og N. N. og led dem lil al god Gerning: thi en barmhjertig og alkærlig Gud er Du, og vi opsender Lov og Pris til Dig, Faderen og Sønnen og den Helligaand, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten: Fred være med alle !

Choret: Og med din Ånd!

Diakonen: Bøjer Eders Hoveder for Herren!

Choret: For Dig, o Herre!

Præsten beder:

O Herre, vor Gud ' Du, som af Folkeslagene har udkaaret Dig Kirken, den ubesmittede Jomfru! velsign denne Trolovelse og bevar disse Dine Tjenere i Fred og Endrægtighed. Thi Dig, Faderen og Sønnen og den Helligaand, tilkommer al Pris, Ære og Tilbedelse nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten tager nu Ringene og giver først Manden Guld-Tingen og derpaa Kvinden Sølvringen, idet han siger: (til Manden) Gudstjeneren N. N. troloves med Gudstjenerinden N. N. i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen. — Dette gentages tre Gange, og hver Gang gør Præsten med Ringen Korsets Tegn over Brudgommens Hoved, hvorpaa han sætter Ringen paa hans højre Ringfinger

(til Kvinden) Gudstjenerinden λτ. N. troloves med Gudstjeneren N. N. i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen. — Dette gentages ligeledes tre Gange, og Præsten gør figsaa nu tre Gange med Ringen Korsets Tegn over Brudens II o ved, hvorpaa han sætter den paa hendes højre Ringfinger.

Derefter veksler Brudeføreren de Nytrolovedes Ringe, og Præsten beder:

Lad os bede til Herren!

O Herre, vor Gud! Du, som har ledsaget Patriarken Abrahams Tjener til Mesopotamien, hvorhen han blev sendt for at udkaare en Brud til sin Herre Isaak, og som ved Vandbæringen aabenbarede for ham, at Rebekka skulde være den udkaarede! -velsign Du, o Gud, selv denne Din Tjener N. N.'s og denne Din Tjenerinde N. N.'s Trolovelse og bekræft det af dem udtalte Ord.

Befæst dem ved denne hellige Forbindelse, som er fra Dig thi Du har i Begyndelsen skabl det mandlige og det kvindelige Køn, og af Dig forenes Kvinden med Manden til Hjælp for ham og til Menneskeslægstens Forplantelse. Du selv, o Herre, vor Gud, Du, som har sendt Sandheden til Din Arvelod og Din For-jættelse til Dine Tjenere, vore Fædre, Dine Udvalgte iblandt alle Slægter, se nu ned til Din Tjener N N. og Din Tjenerinde N. N. og befæst deres Trolovelse i

Troskab, Endrægtighed, Oprigtig-hed og Kærlighed thi Du, o Herre, har visl, at Ringe skal gives som Pant og være til Bekræftelse i alt. Ved en Ring blev Herredømmet givet Joseph i Ægypten, ved en Ring blev Daniel hædret i Landet Babylon, ved en Ring blev Thamars Sandhed aabenlys, ved en Ring har vor himmelske Fader vist sig naadig imod den fortabte Søn „Giver ham, siges det, en Ring paa hans højre Haand og slagter en fedet Kalv og lader os æde og være lystige.1' Din egen højre Haand, o Herre, beskyttede Moses i det røde Hav; ved Dit Sandheds-Ord er Himlene gjorle og Jor-den grundfæstet. Ogsaa Din Tjeners højre Haand maa velsig-nes ved Dit mægtige Ord og Din udstrakte Arm Velsign Du nu altsaa selv, o Herre, denne Ringvexling med Din himmelske Velsignelse, og Herrens Engel gaa foran dem alle deres Livs. Dage! Thi det er Dig, som velsigner og helliger alle Ting, og vi opsender Lov og Pris til Dig, Faderen og Sønnen og den Helligaand, nu og altid og i Evigheders Evighed. Amen.

Diakonen: Forbarm Dig over os, o Gud, efter Din store Miskundhed, vi beder Dig: bønhør os og forbarm Dig over os '

Choret: Herre! forbarm Dig! (3 Gange)

Diakonen: Endnu beder vi for Gudstjenerne N. N. og N. N., som nu har trolovet sig med hinanden.

Choret: Herre' forbarm Dig1 (3 Gange)

Diakonen: Endnu beder vi for alle vore Brødre og for alle Christne.

Choret: Herre! forbarm Dig' (3 Gange)

Præsten: Thi en barmhjertig og alkærlig Gud er Du, og vi opsender Lov og Pris Lil Dig. Faderen og Sønnen og den Helligaand, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Derefter lyses Afskeds-Velsignelsen.

b) KRONINGEN.

Ønsker Brudeparret at blive viet umiddelbart efter Tro-lovelsen træder det med brændende Lys i Hænderne hen til det i Midten af Kirken stillede Analogion, paa hvilket det hel-lige Kors og Evangelium ligger, medens Præsten gaar foran med Røgelsekarret, syngende Ps. 127, idet ethvert Vers af Psal-men besvares af de tilstedeværende med „Ære være dig, o Du, vor Gud! Ære være Dig!"

(Ps. 127): Lyksalig er hver den, som frygler Herren, som gaar paa Hans Veje! Thi du skal æde Frugten af dine Hænders Arbejde; lyksalig er du, og det gaar dig vel. Din Hustru er som et frugtbart Vintræ paa Siderne af dit Hus, dine Børn som Oliekvisle omkring dit Bord. Se, saaledes skal den Mand vel-signes, som frygter Herren. Herren skal velsigne dig fra Zion, og du skal se Jerusalems Lykke alle dit Livs Dage. Og du skal se Børn af dine Børn. Fred være over Israel!

Derefter henvender Præsten sig til Brudeparret i en Tale, i hvilken han forklarer, hvad Ægteskabets Sakramente er, og hvorledes man skal leve fromt og ærbart i Ægteskabet.

Efter Talens Slutning spørger Præsten Brudgommen:

Har du, N. N., den gode og upaadrkede Vilje samt det faste Forsæt at tage denne N. N., som du ser her ved din Side, til din Ægtehustru?

Brudgommen: Ja, jeg har, ærværdige Fader.

Præsten: Har du ikke givet noget Løfte til en anden Brud?

Brudgommen: Nej, jeg har ikke givet noget saadan Løfte, ærværdige Fader.

Præsten henvender sig nu til Bruden og spørger hende:

Har du, N. N., den gode og upåvirkede Vilje samlet det faste Forsæt at tage denne N. N., som du ser her ved din Side, til din Ægtemand?

Bruden: Ja, jeg har, ærværdige Fader.

Præsten: Har du ikke givet noget Løfte til en anden Brudgom?

Bruden: Nej, jeg har ikke givet noget sådant Løfte, ærværdige Fader.

Derpå siger Diakonen:

Velsign, Herre!

Præsten: Lovpriset være Faderens og Sønnens og den Hel-ligaands Rige nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen

Diakonen (Ekteni): Lader os i Fred bede til Herren'

Choret: Herre! forbarm Dig' (Dette gentages efter ethvert af de 'følgende Vers)

Diakonen: Om Freden ovenfra...

Om Fred for den hele Verden...

For dette hellige Gudshus ...

For den hellige styrende Synode ...

For vor fromme, selvherskende store Herre...

For hans Tronfølger...

For Gudstjeneren N. N. og Gudstjenerinden N. N., som nu forenes med hinanden til det ægteskabelige Fællesskab, og om deres Frelse lader os bede til Herren:

Om at dette Ægteskab maa være velsignet, saaledes som hint i Cana i Galilæa, lader os bede til Herren.

Om at Kyskhed og Livsfrugt maa gives dem til deres Vel lader os bede til Herren.

Om at de maa glæde sig ved at se Sønner og Døttre lader os bede til Herren.

Om at der maa skænkes dem Glæden over et velsignet Afkom og et dadelfrit Levnet lader os bede til Herren.

Om at all det til deres saa vel som vor Velfærd Ijenende,

som vi beder om, maa skænkes os, lader os bede til Herren.

Om at de saa vel som vi maa fries fra al Trængsel, Vrede og Nød lader os bede til Herren.

Beskærm os, o Gud, frels os, forbarm Dig over os og beskyt os ved Din Naade!

Lader os, ihukommende vor helligste, reneste, højlovede og herlige Herskerinde, Guds Moder og den bestandig jomfrue-lige Maria, samt alle Hellige, befale os selv og hverandre og alt vort Liv til Christus, vor Gud.

Choret: Til Dig, o Herre!

Præsten: Thi Dig, Faderen og Sønnen og den Helligånd, tilkommer al Pris, Ære og Tilbedelse nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Lader os bede til Herren !

Choret: Herre! forbarm Dig!

Præsten beder med høj Røst:

O Du aierne Gud! Du, som har dannet al Skabning, Du, som i Din Kærlighed til Menneskene har ombygget Slammefaderen Adams Ribben til en Kvinde og velsignet dem begge, sigende: vorder frugtbare og mangfoldige og regerer over Jorden, og som ved deres ægteskabelige Forbindelse har gjort dem til eet Legeme, og derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder og blive fast hos sin Hustru, og de to skulle blive til et Kød, og hvad Gud har tilsammenføjet, skal Mennesket ikke adskille, — Du, som har velsignet Din Tjener Abraham og ved at åbne Saras Skød har gjort ham til mange Folks Fader, Du, som har givet Isaak Rebekka og vel-signet del af hende Fødte, Du, som har forbundet Jakob med Rachel og ladet de tolv Patriarker nedstamme fra ham, Du, som har tilsammenføjet Joseph og Aseneth og skænket dem Ephrem og Manasse som Livsfrugt, Du, som med Velbehag har annammet Zacharias og Elisabeth og ladet det af dem fødte Barn blive Christi Forløber, Du, som har ladet den bestandig jomfruelige Maria legemlig oprinde af Jesses Stamme og er blevet Kød af hende og født til Menneskeslægten's Frelse, Du, som i Din uud-sigelige Xaade og store Miskundhed kom til Cana i Galilæa og dér velsignede et Bryllup for herved at vise, at den lovmæssige Ægtestand og Børneavlen i denne er Din Arilje! annam LJu selv, alhellige Herre, vor, Dine Tjeneres, Bøn saaledes som der, velsign ved Din usynlige Nærværelse delte Bryllup saaledes som der og skænk disse Dine Tjenere N. N. og N. N. et roligt og langt Liv, Kyskhed, gensidig Kærlighed i Fredens Baand, et Jængelevende Afkom, Glæde over Børnene og en uvisnelig Æreskrans. Gør dem værdige til at se Børn af deres Børn; bevar deres Seng fri for Efterstræbelser; giv dem Dug fra Him-melen og Jordens Fedme; fyld deres Huse med Korn, Aίίη og Olie og med alle Livets Goder, saa at de ogsaa kan meddele deraf til de Fattige; skænk samtidig ogsaa de tilstedeværende alt det til deres Aelfærd tjenende, som vi beder om. Thi Naadens og Barmhertighedens og Kærlighedens Gud er Du, og vi opsen-der Lov og Pris til Dig samt til Din evige Fader og den al-hellige og gode og levendegørende Aand nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Lader os bede til Herren!

Choret: Herre! forbarm Dig!

Præsten beder med høj Røst:

Lovpriset være Du, vor Herre og Gud, det hemmeligheds-fulde og rene Ægteskabs hellige Fuldbyrder og det legemliges Lovgiver, Ukrænkelighedens Beskytter, den gode Forvalter over Livets Fornødenheder! Du selv, o Herre, Du, som i Begyndelsen har skabt Mennesket, sat det til Konge over Skabningen og sagt: „Del er ikke godt, al Mennesket er ene, jeg vil gøre ham en.

Hjælp, som skal være hos ham," og som tog et af hans Ribben og byggede en Mandinde, - og da Adam saa hende, sagde han : „Denne Gang er det Ben af mine Ben og Kød af mit Kød, denne skal kaldes Mandinde, thi denne er laget af Manden," derfor skal Manden forlade sin Fader og Moder og blive fast hos sin Hustru, og de To skal være eet Kød, og hvad Gud har lilsam-menføjet, skal Mennesket ikke adskille, - nedsend Du, o Hersker, Herre, vor Gud, også nu selv Din himmelske Naade over disse Dine Tjenere N. N. og N. N., og lad denne Tjenerinde Være sin egen Mand underdanig i alle Ting og denne Din Tjener være Hustruens Hoved, for at de skal leve efter Din Vilje. Velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Abraham og Sara; velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Isaak og Rebekka, velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Jakob og alle Patriarker; velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Joseph og Aseneth; velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Moses og Zipporah; velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Joachim og Anna, velsign dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har velsignet Zacharias og Elisabeth - Bevar dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har bevaret Noah i Arken, bevar dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har bevaret Jonas i Maven paa en stor Fisk; bevar dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har bevaret de tre hellige Ynglinge ved at sende dem Dug fra Himmelen, og lad komme over dem den Glæde, som den hellige Helene følte, da hun fandt det ærværdige Kors. — Ihukom dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har ihukommet Henoch, Sem og Elias, ihukom dem, Herre, vor Gud, ligesom Du har ihukommet Dine hellige fyrretyve Martyrer, idel du har sendt dem Kroner fra Himmelen Ihukom, o Gud, ogsaa deres

Forældre, som har opdraget dem, fordi Forældrenes Bønner befæster Husets Grundvold. Ihukom, Herre, vor Gud, Dine Tjenere: de Brudeførere, som er komne til denne Glædesfest. Ihukom, Herre, vor Gud, Din Tjener N. N. og Din Tjenerinde N. N. og velsign dem og giv dem Livsfrugt, velskabte Børn, Sjælenes og Legemernes Endrægtighed. Ophøj dem lige-som Libanons Cedre og et frodigt Vintræ. Skænk dem Korn, rigt paa Ax, for at de, i Besiddelse af enhver Velstand, rigeligen kan øve al god og for Dig velbehagelig Gerning; gid de maa se Børn af deres Børn som Oliekviste omkring deres Bord, og gid de, velbehagelige for Dig, maa straa i Dig, vor Herre, som Stjerner paa Himmelen. Thi Dig samt Din evige Fader og Din levendegørende Aand tilkommer Herlighed og Magt, Ære og Tilbedelse nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Lader os bede til Herren'

Choret: Herre, forbarm Dig !

Præsten beder med høj Røst:

O Gud, den Hellige ! Du, som har skabt Mennesket af Jor-dens Støv og bygget Kvinden af hans Bibben og forenet hende med ham til Hjælp for ham, eftersom det har behaget Din Herlighed, at Mennesket ikke skulde være ene paa Jorden! ned-sænk Du nyt, o Herre, selv Din Haand fra Din hellige Bolig og foren denne Din Tjener N. N. og denne Din Tjenerinde N. N. med hinanden, thi af Dig forbindes Kvinden med Man-den ; forbind dem til Endrægtighed; kron dem til eet Legeme; giv dem Livsfrugt og Glæden over et velsignet Afkom. Thi Din er Magten og Dit er Biget og Kraften og Herligheden, Faderens og Sønnens og den Helligaands, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten tager nu Kronerne og kroner først Brudgommen, idet han siger:

Gudstjeneren N. N. krones til Gudstjenerinden N. N. i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Derefter kroner han Bruden, idet han siger:

Gudstjenerinden N. N. krones til Gudstjeneren N. N. i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

Derpå velsigner han dem tre Gange, idet han efter hver Gang siger:

O Herre, vor Gud! kron dem med Ære og Herlighed.

Derefter fremsigles og synges Prokimen tit Epistelens Op-læsning :

Du har sal Kroner af Ædelstene paa deres Hoveder. De begærede Liv af Dig, og Du har givet dem det.

Vers. Thi Du vil give dem Velsignelsen altid, og Du vil fryde dem med Glæde for Dit Ansigt.

Epistelen (St Pauli Brev til de Epheser V, 20—33):

Brødre ' siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres, Jesu Ghristi, Navn, og værer hverandre underdanige i Guds Frygt. I Kvinder! værer Eders egne Mænd underdanige, som Herren; thi Manden er Kvindens Hoved, ligesom og Christos er Kirkens Hoved, og Han er sit Legemes Saliggører. Men ligesom Kirken er Christus underdanig, saaledes skulle og Kvin-derne være deres egne Mænd underdanige i alle Ting. I Mænd L elsker Eders Hustruer, ligesom og Christus har elsket Kirken og hengivel sig selv for den, paa det Han kunde hellige den, efler at have rensel den formedelst Vandbadet ved Ordet, at Han maalte fremstille sig den, en herlig Kirke, som ikke har Plet eller Rynke eller noget deslige, men at den maatte være hellig og usraffelig. Saaledes ere Mændene skyldige at elske deres Hustruer, som deres egne Legemer; hvo som elsker sin Hustru, elsker sig selv. Ingen hadede jo nogensinde sit eget Kød, men føder og vederkvæger det, ligesom og Herren Kirken. Thi vi erc Hans Legemes Lemmer, af Hans Kød og af Hans Ben. Derfor skal Manden forlade sin Fader og Moder og blive fast hos sin Hustru, og de To skulle være eet Kød. Denne Hemmelighed er slør; men jeg taler om Herren og Kirken. Dog I ogsaa hver især elske sin Hustru som sig selv; men Hustruen have Ærefrygt for Manden.

Præsten: Fred være med dig!

Forelæseren: Halleluja'

Diakonen: Visdom! står oprejst! Lad os lytte til det hellige Evangelium.

Præsten: Fred være med alle!

Choret: Og med din Aand !

Præsten: Oplæsning af det hellige Evangelium hos Jo-hannes.

Choret: Ære være Dig, o Herre! Ære være Dig!

Diakonen: Lader os være opmærksomme!

Præsten: (Joh. //, 1—11) Paa hin Tid var der et Bryllup i Cana i Galilæa, og Jesu Moder var der. Men ogsaa Jesus og Hans Disciple vare budne til Bryllupet. Og der de fattedes Vin, sagde Jesu Moder til Ham: de have ikke Vin. Jesus sagde til hende: Kvinde ! hvad vil du mig ? min Time er ikke endnu kommen. Hans Moder sagde til Tjenerne: hvad som Han siger Eder, det gør. Men der vare sex Vandkar af Sten, satte efter Jødernes Renselseskik, som holdt hvert to eller Ire Maader. Jesus sagde lil dem: fylder Vandkarrene med Vand; og de fyldte dem indtil det Øverste. Og Han siger til dem: øser nu og bærer til Køgemesteren; og de bare del til ham. Men der Køgemesteren smagede Vandet, som var blevet Vin (og vidste ikke, hvorfra del kom, men Tjenerne, som havde øst \Tandet, vidste det), kaldte Køgemesteren Brudgommen og sagde til ham: hvert Menneske sætter først den gode Vin frem, og naar de ere blevne drukne, da den ringere; du har forvaret den gode Vin indtil nu. Denne Begyndelse paa sine Tegn gjorde Jesus i Cana udi Galilæa og aabenbarede sin Herlighed; og Hans Disciple troede paa Ham.

Choret: Ære være Dig, o Herre! Ære være Dig'

Diakonen: Lader os alle sige af vor ganske Sjæl, lader os sige af vort ganske Sind.

Choret: Herre! forbarm Dig' (3 Gange).

Diakonen: O Herre, den Almægtige, vore Fædres Gud! vi beder Dig: bønør os og forbarm Dig over os !

Choret: Herre! forbarm Dig! (3 Gange)

Diakonen: Forbarm Dig over os, o Gud, efter Din store Miskundhed; vi beder Dig: bønør os og forbarm Dig over os !

Choret: Herre i forbarm Dig! (3 Gange)

Diakonen: Endnu beder vi om Naade, Liv, Fred, Sundhed, Velfærd og Bistand for Gudstjenerne N. N. og N. N (her nævnes Brudeparrets Navne).

Choret: Herre! forbarm Dig! (3 Gange)

Præsten: Thi en barmhjertig og alkærlig Gud er Du, og vi opsender Lov og Pris til Dig, Faderen og Sønnen og Iden Helligaand, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Lader os bede til Herren!

Choret: Herre! forbarm Dig!

Præsten beder :

O, Herre, vor Gud! Du, som i Dit saliggørende Forsyn har behaget formedelst Din Nærværelse ved Bryllupet i Cana i Galilæa at vise Ægteskabets Ærbarhed! bevar Du ogsaa nu selv i Fred og Endrægtighed Dine Tjenere N. N. og N. X., hvilke Du nu har behaget at forene med hinanden. Lad deres Ægteskab vise sig agtværdigt; bevar deres Ægteseng ubesmittet; lad det behage Dig, at deres Ægtestand bliver dadelfri; gør dem vær-dige til al opnaa en høj Alder og stedse af et rent Hjerter at opfylde Dine Bud. Thi Du er vor Gud, Naadens og Frelsens Gud, og vi opsender Lov og Pris til Dig saml til Din evige Fader og den alhellige og gode og levendegørende Aand nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Diakonen: Beskærm os, o Gud, frels os, forbarm Dig over os og beskyt os ved Din Naade!

Choret: Herre ! forbarm Dig !

Diakonen: Om at hele Dagen maa være fuldkommen, — hellig, fredsæl og uden Synd, — lader os bede til Herren.

Choret: Giv det, o Herre!

Diakonen: Om Fredens Engel, vor tro Vejleder og vore Sjæles og Legemers Beskytter, lader os bede til Herren.

Choret: Giv det, o Herre!

Diakonen: Om vore Synders og Overtrædelsers Tilgivelse og Forladelse lader os bede til Herren.

Choret: Giv det, o Herre!

Diakonen: Om hvad der er gavnligt og tjenligt for vore Sjæle og om Fred for den hele Verden lader os bede til Herren.

Choret: Giv det, o Herre!

Diakonen: Om at vi maa tilbringe vor øvrige Levetid i Fred og i Bod lader os bede til Herren.

Choret: Giv det, o Herre!

Diakonen: Om at vort Endeligt maa være christeligt, fredsæl l, uden Smerte og Skam, og om et godt Regnskab for Christi forfærdelige Domstol lader os bede til Herren.

Choret: Giv del, o Herre!

Diakonen: Lader os, efter at have bedt om Enhed i Troen og om den Helligaands Samfund, befale os selv og hverandre og alt vort Liv til Christus, vor Gud.

Choret: Til Dig, o Herre!

Præsten udraaber:

Og gør os, o Hersker, værdige til med Frimodighed at turde anraabe Dig, Gud og Faderen i Himmelen, og sige:

De tilstedeværende: Fader vor, Du, som er i Himlene Helliget vorde Dit Navn; komme Dit Rige; ske Din Vilje som i Himmelen så og på Jorden; giv os i Dag vort daglige Brød; og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere; og led os ikke ind i Fristelse, men frels os fra det Onde.

Præsten: Thi Dit er Riget og Kraften og Herligheden, Faderens og Sønnens og den Helligaands, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten: Fred være med alle!

Choret: Og med din Aand'

Diakonen: Bøjer Eders Hoveder for Herren!

Choret: For Dig, o Herre!

Her bringes den fælles Skaal, fyldt med rød Vin; Præsten velsigner den, og Diakonen siger:

Lader os bede til Herren'

Choret: Herre! forbarm Dig!

Præsten beder:

O Gud! Du, som har skabt alt med Din Kraft, har grundfæstet Verdensaltet og prydet al Din Skabnings Krone! velsign ogsaa ved Din åndelige Velsignelse denne fælles Skål, som Du rækker til dem, der er forenede lil Ægteskabets Fællesskab. Thi højlovet er Dit Navn og lovpriset er Dit Rige, Faderens og Sønnens og den Helligånds, nu og altid og i Evigheders Evighed.

Choret: Amen.

Præsten tager Skålen og rækker den tre Gange skifte-vis først til Manden og derefter til Kvinden Derpå tager han Brudefolkens Hænder i sin Hånd og fører dem tre Gange rundt om Analogion, medens Brudeførerne ledsager dem, hol-dende Kronerne over deres Hoveder Samtidigt synger Præ-sten og alle de tilstedeværende følgende Troparier:

(Mel 5) Jesaias ' fryd dig Jomfruen har undfanget og født Sønnen Emmanuel, samtidigt Gud og Menneske. Opgang er Hans Navn. Lovsyngend Ham priser vi Jomfruen salig.

(Mel. T). O hellige Martyrer! I, som har stridt heltemodigt og er blevne kronede! beder Herren om, at Han må forbarme sig over vore Sjæle!

(Mel. 7). Ære være Dig, o Christus, Gud, Du, som er Apostlenes Ros og Martyrernes Fryd, hvilke forkyndte den af et og samme Væsen værende Treenighed!

Derefter tager Præsten Brudgommens Krone og siger til ham:

Højt prisel være du, Brudgom, ligesom Abraham, velsignet være du ligesom Isaak og formeret være du ligesom Jakob, van-drende i Fred og opfyldende Guds Bud i Retskaffenhed.

Derpå tager han Brudens Krone og siger til hende :

Og du, Brud, være højt priset ligesom Sara, glædefuld lige-som Rebekka og formeret ligesom Rachel, glædende dig over din Mand og bevarende Lovens Grænser, thi saaledes behager det Gud.

Diakonen: Lader os bede til Herren!

Choret: Herre! forbarm Dig!

Præsten beder:

O Gud, vor Gud! Du, som kom til Cana i Galilæa og har velsignet Bryllupet dér! velsign ogsaa disse Dine Tjenere, som efter Dit Forsyn er blevne forenede til Ægteskabets Fællesskab ; velsign deres Indgange og Udgange; gør deres Liv rigt paa gode Ting; optag deres Kroner i Dit Rige, bevarende dem ubesmit-tede, dadelfri og sikke imod Efterstræbelser i Evigheders. Evighed.

Choret: Amen.

Præsten: Fred være med alle!

Choret: Og med din Aand!

Diakonen: Bøjer Eders Hoveder for Herren!

Choret: For Dig, o Herre!

Præsten beder:

Faderen, Sønnen og den Helligaand, den alhellige Treenighed af el og samme Væsen, alt Livs Aarsag, een Guddom og eet Herredømme, velsigne Eder, skænke Eder et langt Liv, et vel-signet Afkom, Fremgang i Levnet og Tro, give Eder Overflod paa alle jordiske Goder og ligeledes gøre Eder værdige til al opnaa de forjættede Goder for den hellige Guds Moders og alle de Helliges Forbønners Skyld. Amen.

De tilstedeværende træder nu hen til de Nyviede og lykønsker dertil hvorpaa lyses Afskeds-Velsignelsen.

Diakonen: visdom!

Choret: Du, som er mere ærefuld end Cheruber og uendelig herligere end Serapher, Du, som uden Krænkelse har født Gud-Ordet! Dig lovpriser vi som den i Sandhed Gudfødende.

Præsten: Ære være Dig, o Christus, vor Gud, vort Haab ! Ære være Dig!

Choret: Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand nu og altid og i Evigheders Evighed. Amen. — Herre! forbarm Dig ! (3 Gange). — Velsign !

Præsten tager det hellige Kors fra Analogion og siger, idet han staar med Ansigtet vendt imod de Nyviede:

Christus, vor sande Gud, som ved sin Nærværelse i Cana i Galilæa har bevist Ægteskabet som ærbart, vil for sin reneste Moders, de hellige, herlige og højlovede Apostles, de hellige, af Gud kronede Konger og Apostlene ligestillede Constantins og Helenes, den hellige Stormartyr Prokopius' og alle de Helliges Forbønners Skyld forbarme sig over os og frelse os som den gode og alkærlige.

Choret: Herre! forbarm Dig! Herre! forbarm Dig! Herre! forbarm Dig!

Præsten velsigner de Nyviede med Korset og rækker dem det til Kys, hvorpå han vender tilbage til Alterrummet.

TROSBEKENDELSEN

Jeg tror på én Gud, Faderen, den Almægtige, Skaberen af himmel og jord, alt det synlige og usynlige.

Og på én Herre, Jesus Kristus, guds enbårne Søn; født af Faderen før alle tider; Lys af Lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved Hvem alt er blevet til;

Som for os mennesker og vor frelse er nedsteget fra himmelen, og er bleven kød ved Den Hellige Ånd og Jomfru Maria og er blevet Menneske;

Som for os er korsfæstet under Pontius Pilatus;

har lidt og er bleven begravet; Og er opstanden på den tredje dag efter Skrifterene;

Og opfør til himmelen, sidder ved Faderens højre hånd;

Og Han skal komme igen i herlighed at dømme levende og døde, og på Hvis Rige der ikke skal være ende.

Og på den Hellige Ånd, Herren og livets Giver, som udgår fra Faderen; og som med Faderen og Sønnen tilbedes og forherliges, og som har talt ved profeterne.

Og på én hellig, Apostolsk Kirke.

Jeg bekender én dåb til syndernes forladelse.

Jeg forventer de dødes opstandelse.

Og den kommende evigheds liv. Amen.